

Farkas Péter
EXIT

Mert a magyarázat - amennyiben egyáltalán lehetséges -,
lekicsinyíti a történetet, felfogható arányokra redukálja
és megfosztja a nyugtalanítótól, ami annyiféle extrémnek a
jellemzője.
(A. J. Dunning: Extreme)

A létezés tere

(*prológ*) Az Ember, egy napon, elindult a hegyről lefelé. Mert mikoron a felét bejárta terének, a hegyekbe ment, hogy bételjen bölcsességgel, mint a méh, mely szerfölött sok mézet gyűjtött. De csak a feje lett nehéz, a levegője ritka, a vére híg. Undorodott az égtől, a magasságtól, a Nap perzselésétől. Tudta, mi vár rá a völgyben, a kannibálok között, de érezte, ott hamarosan a létezés terének végére ér, és látni akarta végre ezt a vidéket. Mert az elejétől fogva semmit sem tudott megfejtetni, remélte, talán az utolsó lépésből visszatekintve megérthet valamit a sorsból. Magánosan szállt le a hegyről, és a fenti világban tett útján töprengett. Följött, mert gyógyítani és gyógyulni akart. Gyógyítani a szellemét, a látását, a tüdejét. Följött, hogy találkozzon az ő unokafívével és atyafiával, mert azt remélte, talán közösen nevet tudnak adni a névtelennek, a megnevezhetetlennek. Följött, hogy aztán alászállhason, mert szerette az embert. "S én", mondta a szent, merthogy az Ember közben egy erdőbe ért, és hirtelen egy aggastyán állt vele szemközt, "ugyan miért vonultam erdőbe, vadonba? Nemdenem azért, mivelhogy nagyon, de nagyon szerettem az embert? Most Istent szeretem: az embert nem szeretem. Az ember

nékem túlságosan tökéletlen valami. Az emberszeretet megölné engem." Az Ember, persze, csak biccentett. Mert ahány napra virradt, annyiszor volt leöletve. Mit is beszéljen akkor a szeretetről? Tétován előre nyújtotta a kezét, mire a szent felnevetett: "Ajándékot hozol az embernek? És ugyan ki fog hinni neked? Lépteink nagyon is magánosan hallszanak nekik az utcákon. S azonképen, amint éjjel, ágyaikból, ember lépését hallják, jóval napfölkelte előtt: ezt kérdezik maguktól, vajon merre tart a tolvaj? Ne menj az emberekhez és maradj az erdőben! Még jobb, ha az állatokhoz mégy! Miért nem akarsz, példámra, medve lenni a medvék között, madár a madarak között?" Az Ember értetlenül bámulta a szentet. "Azt kérded, mitévő legyél medveként a medvék között, madárként a madarak között? Kövessél engem. Dalokat költök és dalolom őket, és ha dalokat költök, kacagok, sírok és dörmölok; im-ígyen dícsérem istent." Az Ember komoran ingatta a fejét. "Eleget dörmöltél már dalokat? Eleget kacagtad, sírtad az istent, és mostanra elúntad a sok sírást, kacagást, dörmölést, dalolást, és vele együtt elúntad magát az istent? És most már végre a végét akarod látni, mert azt már láttad, mind, ami idáig vezetett?" Az Ember jámboran ráemelte

tekintetét a szentre, és nevettek, ahogy két fiú nevet. Az egyik teli szájjal, a másik üresen, mert nem volt hang a torkában. Némának született, némának született, ott a hegyen.

(*külső zóna*) Az Ember már a Város közelében járhatott, mert egyre magasodtak körülötte a romok. Köztük föltört, vad, tépett szövettel hálózott, fekete utak, rozsdás ipari vágányok kanyarogtak. A sáros, iszapos pocsolyák néhol gőzölgő tavakká duzzadtak. Tetejükön bebőrösödött, búzló lepedék úszott. Az egyik szakaszon, feldőlt vastraverzek, földből kitüremkedő betonkoloncok, megdőlt oszlopok között szabályos lagunarendszerek kígyóztak. A hináros nyál néhol összetorlódott, és lassan kavargott tovább, magával sodorva a víz alól ráakadt hordalékot, míg egy sekélyebb részen meg nem feneklett. Egyszer csak arra lett figyelmes, hogy az egyik ilyen szigeten, mintha csak magából a televényből nőtt volna ki, egy összekuporodott alak fekszik. Menet közben megpróbált az alak háta mögé kerülni, de ahogy változtatta az útját, úgy fordult a sziget. Mire egyvonalba kerültek, már látta, hogy egy gyerek tanyázik a szigeten, és a Város felé egyre

több ilyen sziget púposodott ki az áramló mocsárból, rajtuk mindenféle kalyibákkal, csúszó-mászó lelkekkel. Egyszer csak egy kavics repült mögüle a gyerek felé, fölverve a kanális vizét a gyerek orra előtt. A gyerek fölült, és mint egy állat morogni kezdett. Az Ember megfordult, egy vigyorgó, rongyos alak állt mögötte. "Van egy cigarettád, testvér", kérdezte. Az Ember megrázta a fejét. "Az nem jó, testvér. Ha erre jársz, jó, ha van valamid, mert esetleg nem jutsz messzire. Egyre több az ellenőrző pont, és mindenhol vámot kérnek." Az Ember halványan elmosolyodott. "Legalább a gyerekek adjál valamit. Nincs annak sem apja, sem anyja. Mind meghaltak. Nincs senkije a világon. Így aztán útnak indult, és zokogott éjjel-nappal. És mert a földön egy árva lelket sem talált, az égbe akart menni. A Hold oly barátságosan tekintett reá. De ahogy végre odaért, csak egy korhadt rönköt talált. Akkor továbbment a Naphoz. És ahogy odaért, látta, nem más, csak egy fonnyadt napraforgóvirág. Onnét aztán a csillagokhoz ment. Ott meg csak aranyos szúnyogokat talált. Feltűzdelve, ahogy a gyilkos gébics szúrja fel őket a kökény tüskéire. És akkor visszaereszkedett a földre, e romba dőlt kikötőbe. Ezt mesélte. Szóról-szóra, ahogy mondom. Meg

azt, hogy teve volt, aztán meg oroszlán. Mert meggaggyant szegény. Persze nem csoda. Furcsa nyelvjárást beszél, mint aki nem idevaló. Adjál neki valamit, és akkor talán mond többet is", biztatta a másik az Embert, és belegázolt a vízbe. "Gyere csak", mondta. Az Ember követte. A gyerek abbahagyta a morgást, nyilván ismerte a másikat. Az eső végigömlött a fején, mosta le róla a sárt, a nyílásaiból szivárgó váladékot. Az Ember fölkapaszkodott a szigetre a másik után, és letanyáztak a gyerekek szemben. "Hozott neked valamit", mondta a férfi. Az Ember belenyúlt a zsebébe, és odanyújtotta összezárt öklét a gyerekeknek. A gyerek az ököl alá tolta nyitott tenyerét, és ahogy szétnyílt az Ember ökle, azzal egyidejűleg összezárta a kezét. Az Ember fölállt, és belegázolt a vízbe. A másik nyakig spriccelve a vizet futott utána. "Hé, testvér! Nekem is járna valami! Vezetőd voltam, aztán csak úgy szó nélkül otthagynál?", hadarta, és egyre fenyegetőbben rángatta az Ember kabátját. Az Ember hirtelen megállt, megragadta a másik nyakszirtjét, és csak egy kézzel belenyomta a fejét a mocsárba. A másik lerogyott, egyre hevesebben csápolta két kezével hol a víz alatt, hol fölötte, mint egy mélyből elragadt állat. Aztán az Ember kirántotta a férfi fejét a vízből, fölhúzta az arcával

egy magasságba, és belenézett a még mindig fuldokló szemekbe. Végül ellökte magától a vergődő alakot, és kigyalogolt a vízből.

(előváros) Egyforma, emeletes betonhasábok. Köztük üres, bűzölgő járatok, sötét alagutak, aknák. A redvedző falakat értelmetlen firók borítják. A néhol kiöblösödő tereken rozsdás szerelvénycsomók, padvázak, vakon meredező oszlopok. A terpeszkedő épületek homlokzatán millió apró, hálógos szem. A járdák mellett elszórva kibevezett vagy kiégett autórongsók. A hordák a házak közötti folyosók, alagutak odvában vagy a tereken gyülekeztek. Közelükben csámpás, leromlott korcsok sompolyogtak. Túrták a szemetet, az ürölét, acsarkodtak egymásra, az imbolygó árnyakra vagy marakodtak az elhajgált ételmaradékokon, hányadékon. Az épületek nyitott résein át ugató lárma csapott ki az utcára. Az Ember hirtelen sziszegő, morajló sodrásba került. A szinte üres, széles utcát, mintha a föld alól rajzottak volna elő, sötét arcú nők és férfiak lepték el. Félig futva, ajzottan nyomultak előre. Óbégattak, harsogva röhögtek, durrogtattak, kapdostak egymás felé. Hamarosán a vonásaikat is látni lehetett,

mert előlről vörös, lobogó fény áradt. Az egyik lakóbunker előtt gyülekeztek. Mire az Ember odaért, már több százan lehettek. Kurjongattak, cigarettáztak, vedeltek, huzogatták magukon a szennyes trikókat, tréningalsókat. Néha az ég felé lökték a kezüket, és teli pofával, érthetetlen rigmusokat skandáltak. Alul-felül dőlt belőlük az embergáz, és ahogy egyre hevesebben ropogott, pattogott, izzott körülöttük a levegő, annál üdvözültebb, idültebb tekintettel meredtek előre. A gyilkolás, a töltekezés, az ürítés társadalmi egységei. Vörös hús. Az Ember előtt egy dagadt monstrum terpeszkedett, szétvetett combokkal. Meztelen derekán vaskos hurkákban hullámozott a fénylő zsír. Mellette egy jóval alacsonyabb férfi állt. Egyik kezében egy üveget tartott, mutató és középső ujjja közé egy cigarettát szorítva. Ha megszívta, az üveggel együtt emelte a szájához, és rendszerint mielőtt még kifújta volna a füstöt, az üveget is meghúzta. Másik keze a könyökéig belesüllyedt hátul a nő nadrágjába, és mintha tésztát gyúrta, úgy dagasztotta a fényes szövet alatt rengő húst. A ház homlokzatából egymás után robbantak ki az üvegek, az ablakkeretek megolvadtak. A tömegnek kissé hátrébb kellett húzódnia, annyira fölforrósodott

a levegő. Lassan el is halkultak és megbűvölten bámultak bele a tűzbe, amikor a méteres lángokban álló alsó emeletek alatti kapuból hirtelen egy meztelen, visító alak rontott ki. A tömeg szemvillanás alatt megéledt, és vidám kurjongatással üzni kezdte a látszólag sértetlenül kimenekült gyereket. Úgy próbálták befogni, ahogy az elszabadult csirkét kergetik az udvaron, szétterpesztett lábakkal, kitárt karokkal elé kerülve, a gyerek azonban olyan fürge volt, mint az ördög. Hiába gáncsolták, ugrottak, vetődtek elé, mindig elvették. A gyerek először szinte belefutott a tömegbe, ott cikázott a lendülő lábak, csápoló kezek között, minthacsak játszani akarna velük, aztán kiszökött az örvénylő tömegből, és eltűnt az átláthatatlan sötétben. Az emberek kissé csalódottan visszafordultak a tűz felé, így nem láthatták, hogy a gyerek fekete alakja, mint egy törékeny árnykép, egyszer csak fölvetült a sötétség mélyén izzó hold korongjára.

(a híd előtt) A Városba már csak egy hídon lehetett bejutni. Gyalogosokat nem engedtek föl rá, vasút már régóta nem járt a külső szektorokban. Hosszúkás, tartály formájú buszok közlekedtek,

szabálytalan időközönként. A híd mintegy a szárazföld folytatása volt, szintkülönbség nélkül, akár egy végeláthatatlan hosszúságban a víz fölé nyúló móló. Egykor talán a szárazföldről is látni lehetett a Várost, akkor már nem lehetett. A zsúfolt, roskadozó buszok egyszerűen elindultak a víz feletti pályán, és némelykor órák hosszat mentek vagy vesztegeltek a vízszivatarag fölött, látszólag minden cél nélkül. Indulás előtt a rendészet bezsúfolta a tömeget az utastérbe. Némelykor külön erre a célra kifejlesztett segédeszközöket használtak, hogy be lehessen zárni az ajtókat. Ha a tartálykocsik elindultak, az érkezésig nem lehetett kinyitni az ajtókat. Az ablakokat kívülről zsíros szenny, belül pedig az emberi kipárolgás sűrű, kenhető lepedéke borította. Szerencsés esetben működött néhány, keskeny tolóablak vagy valamelyik fölfelé nyitható tetőszellőző. Ilyenkor szinte mindenki megérkezett. Az Ember már messziről észlelte, hogy a hídfőhöz közeledik. A partvidék előtti zónát ellepték a várakozó utasok. A romok közé elsősorban a családok húzódtak be, itt védettebb körülmények között vészelhették át a várakozási időt. A szabad térségeken hulladékból, bontásból származó alkalmi kalyibák, sátrak és más tákolmányok között árusok kínálták

a leghetlenebb, de a túléléshez elengedhetetlen portékáikat. A közbiztonság kétségtelenül jobb volt, mint a külsőbb kerületekben. A nőket és a gyerekeket ugyan megerőszakolták, a tehetősebbnek látszó utasokat kirabolták, az utasok is gyakran egymás torkának ugrottak, az átkelés azonban nem tűnt kilátástalannak. Ez elsősorban a Városi Közigazgatásnak volt köszönhető, amely ugyan a szárazföldön már sehol sem működött, ebben a zónában azonban a Városhól újraszervezték, a beáramlás szabályozása miatt. Az Ember kora este érte el az első ellenőrző pontot. Itt csupán automatikusan őrzött sávokon kellett áthaladni, a felügyelők csak ritkán tűntek föl. Beljebb viszont már rendszeresen járőröztek, folyamatosan pásztázták a térséget széles, zöldes fénnel, és póznákra szerelt hangszórokön keresztül irányították a tömeget. Egymás testéhez tapadva nyomultak előre, egykedvű, töretlen céltudatossággal, mint a vándorló állatok. Ha egyik-másik fölbukott vagy elragadtak valakit közülük, szinte egy pillanatra sem szakadt meg az áramlás. Botladoztak a csontok, testek, pakkok között, a szerencsétlenül jártak menekültek volna, mert erre kényszerítette őket az ösztön, aztán ügettek tovább vagy viselték a végzetüket. A

személyes ellenőrzés csak a B szektorban kezdődött meg. Az Embert beterelték egy szűk folyosóba, ahol csak egyesével lehetett átjutni az ellenőrző pontokon. A kontrollőrök színjátszón csillámló, sötét szemüveget viseltek. Az első ellenőrző ponton csak a biometrikus adatokat vették föl, a másodikon beszkenelték az egész testet, csupán a harmadik állásnál szólították meg. "Kérem a beléptetési számát", szólította fel minden hangsúly nélkül az egyenruhás. A férfi a beolvasó alá tartotta csuklója belső falát. "Lejárt", mondta az egyenruhás. "Tíz éve hagyta el a Várost." Az Ember bólintott. Az egyenruhás igazított egyet a szemüvegén. "Menjen a 3642-es számú álláshoz. Meg kell ismételnie az izotópos vizsgálatot." Az Ember bólintott, és rátért a 3642-es számú álláshoz vezető folyosóra. Tudta, már csak másnap mehet tovább, noha a vizsgálatokat éjjel-nappal végezték.

(vizsgálat) Mivel az izotópos vizsgálat a regisztrált példány táplálkozási szokásait analizálta, és ennek alapján pontosan meghatározható volt származási, illetve az utolsó évtizedre vonatkozó tartózkodási helye, ebben a szektorban elsősorban a menekültek

Jegyzetek:
<http://www.interment.de/farkaspeter/exit/jegyzetek.pdf>

Fotostring:
© Group 15th November and heirs